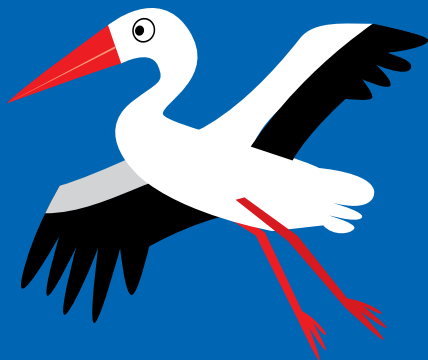

ŽIADOSŤ **BOCIANA BIELEHO** O PRECHODNÝ POBYT

metodická príručka

Bocian

Vec: Žiadosť bociana bieleného o prechodný pobyt v obci

Dolupodpísaný Bocian biely žiadam týmto o dočasný pobyt vo vašej obci. Na to, aby mi bol príslušným úradom vydaný súhlas, musím k žiadosti dodať viaceré potvrdenia. Obraciam sa preto na Vás s prosbou o pomoc pri ich získaní. Vopred ďakujem za pochopenie.

Na Slovensku 2016

Ostávam s pozdravom

Bocian biely

Milí mladí priatelia,

hocikomu z vás sa môže stať, že sa ocitnete niekde, kde si budete musieť žiadať o súhlas k pobytu. K jeho získaniu je potrebné vyplniť prílohy, ktoré vyžadujú príslušné úrady.

Bocian biely sa u nás dostal na viacerých miestach do situácie akoby cudzinca, ktorý nie je vítaný na mieste, kde sa usadil.

Tento metodický materiál je preto spracovaný ako návod pri vyplňaní žiadosti bociana o súhlas s prechodným pobytom vo vašej obci. Vychádzali sme z úradmi stanovených požiadaviek, ktoré musí človek-cudziniec splniť, aby mu bol udelený súhlas k prechodnému pobytu. Snažili sme sa ich prispôbiť bocianovi tak, aby vás jednotlivé prílohy žiadosti zaujali. Všetky ďalšie nápady poznávania a využitia bociana ako modelového, didaktického druhu pri ekovýchove sú vítané.

Zapojte sa samostatne alebo v kolektíve a spracujte jednotlivé prílohy žiadosti uvedené v brožúrke.

Všetky vypracované prílohy nalepte na papierový hárok formátu A0 (1189 x 841 mm). Vznikne poster, ktorý poslúži ako propagačný plagát pre vašu obec. V záhlaví posteru výrazne uveďte názov **Žiadosť bociana o prechodný pobyt v obci (názov vašej obce)**. Postupne zhora nadol nalepte na plochu všetky prílohy, ktoré sa vám podarilo spracovať či vytvoriť. Nezbudnite uviesť autorov (prípadne spoločné foto), ktorí prílohy spracovali.

Hodnotenie posterov bude prebiehať v spolupráci s pracovníkmi pre environmentálnu výchovu na správach chránených území a záverečné kolo bude koncom roka vo Východoslovenskom múzeu v Košiciach. Poster bude po vyhodnotení vystavený v priestore obecného úradu vo vašej obci.

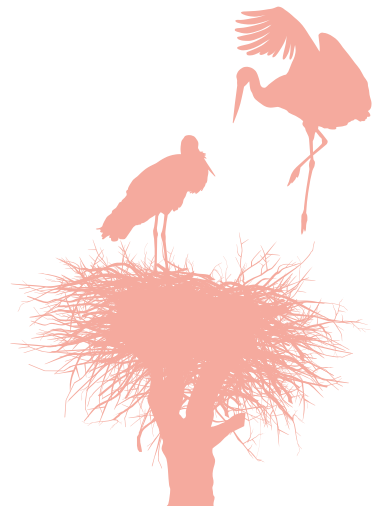
Autori

Podmienky podania prihlásenia na prechodný pobyt

Pre prihlásenie prechodného pobytu bociana na území SR v **Ekovýchovom programe Bocian** platia tieto všeobecné podmienky:

Bocian doteraz žijúci v zahraničí hlási prechodný pobyt na území SR Slovenskej ornitologickej spoločnosti/BirdLife Slovensko do Atlasu hniezd bociana bieleho v mieste, kde sa prechodne zdržiava, pričom hlási začiatok, miesto a predpokladanú dobu prechodného pobytu. Predpokladaná doba prechodného pobytu môže byť najviac 10 rokov.

K žiadosti sa prikladá:

Platný doklad totožnosti:

1. **Výkaz o pobyte**
2. **Bocianí preukaz** alebo potvrdenie o bociaňom preukaze
3. Ak ide o bociana do 5 rokov, predkladá jeho zákonný zástupca **rodný list** tohto bociana vydaný Krúžkovacou centrálou príslušnej krajiny
4. **Aktuálnu fotografiu**

Doklad o vlastníctve alebo spoluvlastníctve hniezda, na ktorom hlási prechodný pobyt:

5. **List vlastníctva**

Písomné potvrdenie o súhlase s prihlásením bociana na prechodný pobyt:

6. Písomné potvrdenie o **súhlase s prihlásením bociana na prechodný pobyt** s podpisom obce a názormi oslovených spoluobčanov v obci
7. Ak je vlastník alebo spoluvlastník hniezda právnická osoba, predkladá aj výpis aktivít bociana - **Bocianí rozvrh dňa**

Podmienky pre prihlásenie na prechodný pobyt sa líšia podľa toho, kto alebo za koho bocian hlási prechodný pobyt (Zákon o hlásení pobytu bocianov SR a registri bocianov SR v znení neskorších predpisov):

8. Sám za seba - k žiadosti prikladá **potvrdenie o bezúhonnosti**
9. Za mláďa do 3 rokov - k žiadosti prikladá **umeleckú tvorbu** (kresby, modely, výšivky a iné).
10. Za členov rodiny - k žiadosti prikladá **literárnu tvorbu** (básničku, poviedku).
11. Za občanov obce - k žiadosti prikladá **ochranársky čin pre bociana**
12. Ochránársky čin roka

ŽIVOTOPIS

Vyliahol som sa 20. mája ako tretie mláďa v hniezde na stĺpe elektrického vedenia vo vašej obci. Spolu sme boli na hniezde piati súrodenci...

... Dvadsaťpäť dní som sa na hniezde povaloval ako batola. Rodičia ma v tom čase krmili ľahko stráviteľnou stravou. Boli to hlavne dážďovky. Až potom som sa začal stavať na nohy. To sa mi už páperie začalo zamieňať za perie. Aj stravu mi už rodičia nosili výdatnejšiu, no musel som o ňu bojovať so súrodencami. Dostával som korníky, sem tam mladé vtáčiky, čo pobehovali po zemi, žabky, hady, jašteričky a hlavne hraboše. To bola pochúťka. Rodičia sa ale sťažovali, že sa im čoraz ťažšie zháňa potrava, lebo všade vôkol hniezda poľnohospodári nasiali iba repku, kukuricu, slnečnicu či pšenicu. A tam sa nedá a ani nie je čo loviť. Preto nášho najmenšieho súrodencu vyhodili z hniezda. Vraj, aby netrápili hladom nás a ani samých seba. Pre toľko detí vraj v okolí nebolo potravy. V horúčavých let-

ných dní nás, deti, chránila mamka pred slnečným úpalom tak, že stála nad nami a roztiahla krídla, aby nám vytvorila tieň. Občas doniesla v hrvli aj vodu, aby nás napojila i schladila. Otec bol na nás veľmi prísny. Stále len upravoval okraje hniezda, aby sme nevypadli, a stále nás posúval zobákom do stredu hniezda. Pamätám sa ako teraz. Siedmeho júla bolo krásne slnečné počasie a na oblohe boli len kdetu také belavé obláčiky. Zafúkal jemný vietor a najstarší brat po prvýkrát otvoril krídla. Vietor ho vydvihol do výšky a len-len že nespadol na elektrické drôty. A tak sa nám to mávanie krídel so sestrou zapáčilo, že aj my sme chceli byť ako on. Začali sme mávať krídlami, až sme sa unavili. Ale o týždeň sme využili vetrík a podskočili do výšky a vietor nás odfúkol na najbližšiu stre-

chu domu. Bolo to úžasné. Naučil som sa lietať. Odvtedy využívam stúpavé prúdy a nechávam sa unášať do výšky ako vetroň. Po týchto pokusoch sme už mali povolené túlať sa spolu s rodičmi po okolitých strniskách a samy si hľadať potravu. Jedného dňa, v polovici augusta zišlo sa nás na našom poli takmer sto. Prileteli bociany zo susedných dedín, ale aj z Poľska a Nemecka. Tí starší, skúsenejší sa stále o niečo tajnostkársky radili s našimi rodičmi. A potom to prišlo. Rada starších rozhodla, že poletíme všetci spolu kdesi do Afriky. Vraj tu bude zima, napadne sneh a nebudeme mať čo jesť. Skúsenejší starší kamaráti nám ešte poradili, aby sme cestou dávali pozor a neleteli príliš nízko. Nad zemou sú vraj natiiahnuté elektrické drôty, nie je ich vidieť a môžeme do nich naraziť. Tiež nás varovali, aby sme zbytočne nesadali na stĺpy elektrického vedenia, lebo elektrický prúd nás môže zabiť. Netrpelivo sme vyčkávali na povel k odletu. A keď sa zem nahriala, vykrúžili sme všetci do výšky a potom leteli, leteli a leteli. Videl som zvrchu Maďarsko, Rumunsko. Druhý deň Bulharsko a Turecko. Kdesi pri hraniciach so Sýriou sme dlhšie oddychovali. Potom opäť leteli ponad Sýriu, Libanon, Jordánsko, Izrael až

do Etiópie. Najhoršie to bolo ale v Libanone. Ti čo leteli nízko, mali smolu. Tam takí fafrnkovia, sotva 15-roční chlapci, strieľali do nášho krídla z automatických pušiek. A aj niekoľkých z nášho krídla zastrelili. Veľmi som sa vtedy bál. V Etiópii sme mali dlhšie voľno. Práve sa tu rojili púštne kobyľky a to bola lahôdka. Odtiaľ sme už postupovali ďalej na juh v menších skupinkách. Mohol som si vybrať, či zostanem tam alebo poputujem cez Keňu, Ugandu, Tanzániu, Zambiu, Zimbabwe až do Juhoafrickej republiky. Sestra zostala v Čadskej republike. Moja zvedavosť bola silnejšia, a tak som sa vydal putovať. Zastavili sme sa v Keni, v národnom parku Amboselli. Tu som po prvýkrát videl žirafu, slona i nosorožca. V Tanzánii sme odpočívali v národnom parku Serengeti. Koľko tu bolo divokých zvierat. Preleteli sme už vyše 8 tisíc kilometrov od nášho domova a naše putovanie ešte stále pokračovalo. V januári sme dorazili ku Kapskému Mestu v Juhoafrickej republike. Po týždni oddychu dospelé bociany začali uvažovať o návrate do strednej Európy. My mladí sme mohli ostať ešte dva roky v Afrike, vraj kým nebudeme dospelí.

Teraz som už dospelý. Spolu s ostatnými dospelými bocianmi som sa vrátil do svojho rodu. Chcem si tu postaviť hniezdo, nájsť partnerku a mať bociančatá. Ale na to, aby som tu mohol hniezdiť, potrebujem váš súhlas a pomoc. Pomôžte mi získať potrebné prílohy a potvrdenia na vydanie súhlasu k môjmu prechodnému pobytu vo vašej obci.

Tento životopis prikladám k žiadosti vám ľuďom v mojom rodisku, aby ste ma prijali a umožnili prežiť plodné roky môjho života bez strachu a nebezpečenstiev tu spolu s vami. Budem sa snažiť potešiť vás svojou prítomnosťou a odvdáčiť sa vám chytaním hrabošov.

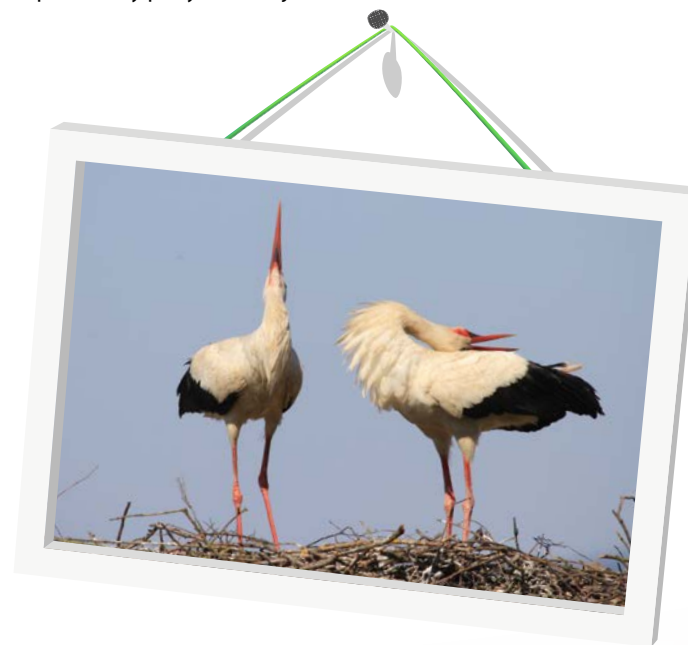
váš

Bocian biely

Ako lekár, ktorý sleduje zdravotný stav pacienta, vedie si o ňom záznamy, sledujeme aj my obsadenie hniezda, výsledok hniezdenia. Záverečnú diagnózu o tom, či potrebujeme bocianovi pomáhať alebo nie, dostaneme až po vyhodnotení výsledkov zo všetkých hniezd. Všetky dôležité informácie o hniezdach sú zaznamenané v databáze, do ktorej môžete prispieť aj vy.

Staň sa spravodajcom – sleduj ako prebieha hniezdenie, kedy bociany prileteli, či sa o hniezdo uchádzali aj iné bociany, či dochádzalo medzi nimi k súbojom, odkedy samička zasadla na vajíčka, koľko mláďat vychovali, aké straty boli počas hniezdenia, kedy mláďatá opustili hniezdo a kedy odleteli do Afriky. Zistené údaje vkladaj do databázy Atlasu hniezd na internetovej stránke www.bociany.sk a pripoj ich pod názvom **Výkaz o pobyte bociana** ako prílohu k žiadosti bociana o prechodný pobyt vo vašej obci.

2 Bocianí preukaz

Je málo takých ľudí, ktorí nepoznajú pojem bocian. No ak by sme im dali úlohu popísať bociana, zostali by nemí. Málokto by vedel vlastnými slovami charakterizovať bociana tak, aby o ňom povedal to základné, charakteristické a podstatné. Sú popisy bociana, ktoré nájdete iba v odbornej literatúre a sú informácie o bocianovi, ktoré získate aj vlastným pozorovaním.

Staň sa bádateľom a urob základný popis druhu bocian biely. Zameraj sa na zaradenie bociana do systému v rámci živočíšnej ríše. Z literatúry alebo vlastným pozorovaním urob opis tela, sfarbenia tela, nôh, zobáku. V odbornej literatúre vyhľadaj osobné údaje bociana ako je hmotnosť, rozpätie krídel, aj prejavy jeho typického spánku. Vypíš prehľadne tieto údaje a prilep ich s názvom **Bocianí preukaz** ako prílohu k žiadosti bociana o prechodný pobyt vo vašej obci.

3 Rodný list bociana

Označovanie bocianov ornitologickými krúžkami patrí k tradičným metódam výskumu migrácie všetkého vtáctva. Na Slovensku sa na označovanie bocianov používajú hliníkové krúžky s označením krajiny Slovensko, veľkým písmenom C a štvormiestnym číselným kódom. Od roku 2011 sa na označovanie začali používať aj plastové krúžky typu ELSA nemeckej výroby. Sú čierne, osemhranné, na troch stranách s bielym označením krajiny skratkou SKB a na štyroch stranách s písmenom V a štvormiestnym číselným kódom. Na ôsmej strane krúžku je uvedená adresa krúžkovacej centrály. Tieto krúžky sú vysoké 32 mm a kvôli ľahšiemu odčítaniu sú umiestňované na holennú kosť. V okolitých krajinách sa používa aj kombinácia hliníkového ornitologického krúžku a oválneho, farebného plastového krúžku iba s písmenovým a číselným kódom. Ročne označíme na hniezdach krúžkami takmer päťnásťtisíc mláďat. Vďaka tomuto značeniu získavame späť údaje o veku, vernosti k hniezdu, k partnerovi, dĺžke preletenej vzdialenosti, spôsobe úhynu a ďalšie detaily spojené s biológiou bociana.

Staň sa matrikárom – pátraj pomocou ďalekohľadu, či bociany na hniezde v obci sú označené krúžkami. Ak áno, odčítaj údaje z krúžku (prípadne urob si fotku a zväčši si ju v počítači), nechaj si ich ešte potvrdiť skúsenejším kamarátom a zašli svoje zistenie mailom na adresu kruzky.sk@gmail.com, alebo písomne na adresu Krúžkovacia centrála, Nám. Osloboditeľov 1, 071 01 Michalovce. Ak údaje nevieš odčítať, informuj nás mailom na adrese fulin@zoznam.sk. Prídeme k vám a budeme sa snažiť tieto údaje odčítať. Výsledok svojho pátrania pridaj ako prílohu s názvom **Rodný list bociana** k žiadosti bociana o prechodný pobyt vo vašej obci. V prípade, že bociany sú bez krúžkov uved' to v popise.

O rok si tieto údaje preveríme, či bocian zostal verný svojmu hniezdu, družke i vašej obci.

4 Fotografia bociana

Bocian nehýri pestrťou farieb, obratnosťou leteckého akrobata, pohyblivosťou atléta či lahodným spevom. Zato má priliehavé, vždy slušivé čierno-biele sfarbenie, majestátny let, dôstojnú chôdzu a vyberané správanie. Ľudia si ho obľúbili a on sa im za to odpláca svojou eleganciou ako tichý spoločník.

Staň sa fotografom – urob fotografiu bociana alebo niečoho, čo ťa na bocianovi, alebo jeho hniezdení zaujalo.

Fotografie vystav v škole a pripoj **fotografiu bociana** ako prílohu k žiadosti bociana o prechodný pobyt vo vašej obci. V elektronickej forme ich pridaj do galérie fotiek na stránku www.bociany.sk k hniezdu vo vašej obci.

5 List vlastníctva hniezda

Z publikovaných údajov vieme, že bociany začali osídľovať naše územie koncom 19. storočia. Najstaršie zmienky o výskyte sú známe od roku 1885. Prelomový bol rok 1934, kedy bolo prvé medzinárodné sčítanie bocianov a z výsledkov vieme o počtoch hniezd v jednotlivých obciach. Od tej doby došlo na území k výrazným zmenám a pôvodné hniezda zanikli. Bociany však zostali a postavili si nové hniezda na nových stanovištiach. Boli to komíny a strechy domov, pánien, ale aj elektrické stĺpy. Rok založenia hniezd v povojnovom období v jednotlivých obciach však málokde poznáme. Možno starí ľudia sa ešte matne pamätajú na to, kedy si bociany v ich obci prvýkrát postavili hniezdo.

Staň sa archívárom – prezri staré rodinné fotoalbumy, staré knihy, kroniku obce, pohľadnice, archívne dokumenty. Zisti, či niekde nenájdeš aj hniezdo bociana alebo krátku informáciu o existencii hniezda v obci. Vyhľadaj starých ľudí a opýtaj sa, či si pamätajú kedy a kde bolo hniezdo v minulosti postavené. Nech ti ľudia popíšu zaujímavosti, ktoré prežili v spojitosti s bocianom, alebo situácie, ktoré im utkveli v pamäti. Ak objavíš nejakú informáciu, či starú fotografiu snaž sa z nej urobiť kópiu, uveď aj zdroj, kde sa informácia o bocianovi nachádza. Výsledok tvojho bádania (aj negatívny) pripoj ako prílohu s názvom **List vlastníctva hniezda** k žiadosti bociana o dočasný pobyt bociana vo vašej obci. Nezapudni napísať, kde všade si hľadal informácie, aj keď si nič nové neobjavil.

6 Súhlas s prihlásením bociana na prechodný pobyt

V niektorých krajinách patrí bocian k uctievaným vtákom. Dostal sa do znaku mincí, na poštové známky, vyobrazený je v erboch obcí. Aj u nás ľudia v minulosti vo väčšej miere mali bociana v úcte a spájali ho s mnohými symbolmi. Dnes sa ale odcudzili spolužitiu s prírodou, a tak sa aj bocian kde-tu dostal do nemilosti. Aby sme mohli bocianovi pomôcť, ak to potrebuje, dôležité je pre nás vedieť, aký postoj majú k nemu občania.

Staň sa anketárom – urob si kópie z priloženého anketového lístka a spýtaj sa na otázky v ňom aspoň 30 ľudí vo svojom okolí. Začni trebárs rodičmi, spolužiakmi, učiteľmi, ale polož ich aj starostovi obce či iným osobnostiam v obci. Anketa je anonymná, neuvádzaj mená opýtaných. Sme zvedaví, k akým záverom sa spoločne dopracujeme. Po sčítaní jednotlivých odpovedí uveď na jednom anketovom lístku koľko a akých odpovedí bolo a pripoj tento anketový lístok s názvom **Súhlas s pobytom** ako prílohu k žiadosti bociana o prechodný pobyt bociana vo vašej obci.

ANKETOVÝ LÍSTOK

Odpovede na otázky označ krížikom v príslušnom štvorčeku

☐ Muž

☐ Žena

☐ Vek (napíš číslo)

Poznáte bociana bieleho? Viete ho popísať?

☐ Áno

☐ Nie

Vyvoláva prítomnosť bociana vo vašej obci u vás:

☐ potešenie

☐ odpor

☐ ľahostajnosť

Čo sa vám najviac nepáči na bocianovi:

☐ klepotanie zobákom

☐ že požíra malé živočíchy

☐ znečistenie pod hniezdom

☐ neviem

Čo sa vám najviac páči na bocianovi:

☐ lietanie

☐ starostlivosť o mláďata

☐ sfarbenie

☐ to, že nevydáva hlas

☐ neviem

Sledujete, ak prechádzate obcou, čo sa deje na hniezde?

☐ Áno

☐ Nie

☐ Občas

Je bocian chránený živočích:

☐ Áno

☐ Nie

V prípade, ak by došlo k zraneniu bociana alebo problémom s hniezdom, koho oslovíte?

☐ Úrad životného prostredia

☐ Správu chráneného územia

☐ Slovenskú ornitologickú spoločnosť

☐ neviem

☐ Starostu obce

☐ Slobodu zvierat

☐ Tiesňovú linku 112

☐ nikoho

Ak by bolo potrebné zachrániť hniezdo, prijali by ste, aby náhradný stĺp s podložkou postavili na vašom pozemku?

☐ Áno

☐ Nie

Je potrebné chrániť bociana?

☐ Áno

☐ Nie

☐ Neviem

Chcete, aby bocian biely aj naďalej hniezdil vo vašej obci?

☐ Áno

☐ Nie

☐ je mi to jedno

Navštevujete internetovú stránku www.bociany.sk?

☐ Áno

☐ Nie

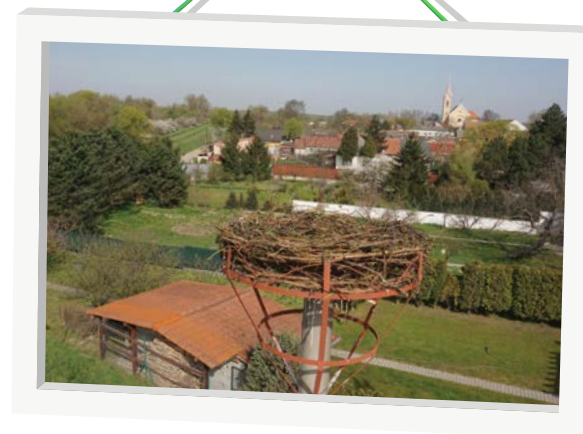
7 Rozvrh dňa bociana

Je len málo takých hniezd, ktoré ak pozorujeme, vidíme im aj do hniezdnej kotlinky. Naša zvedavosť je veľká, preto sme k vybraným hniezdam nainštalovali kamery. Tie umožňujú online prenos obrazu prostredníctvom internetu na stránke www.bociany.sk.

Staň sa zapisovateľom – záujemcom o poznanie intímneho života bocianov. Aj Vám, pohybovo hendikepovaným kamarátom dnes stačí sadnúť si k internetu. Podľa toho, čo vidíte na monitore počítača, urobte si záznam denných aktivít bociana. Zapište si čas začiatku a konca pozorovania, zaznamenávajúte si dĺžku jednotlivých činností – čistenie peria, odstraňovanie parazitov zobákom, oddych na hniezde, postoj na jednej nohe, preťahovanie krídel a nôh, vyľučovanie trusu, striedanie sa v sedení na násade a pod. Spracujte po hodinách, aké aktivity bocian počas dňa vykonával, koľko mu to trvalo. Pripojte tento **Rozvrh dňa bociana** ako prílohu k žiadosti bociana o prechodný pobyt bociana vo vašej obci.

8 Potvrdenie o bezúhonnosti

Ani by ste neverili, koľko ľudí vo vašej obci ani nevie, že bocian biele v obci hniezdi. Niet sa čomu čudovať. Ľudia sa prestali zaujímať o veci nadčasové. Zaujíma ich hlavne to, z čoho majú bezprostredný prospech. Mnohí sa dnes o živote okolo seba dozvedajú skôr z médií či internetu.

Staň sa novinárom – napíš krátku správu o existencii hniezda a prítomnosti bociana vo vašej obci. Využi dostupné zdroje informácií, rozhovory s ľuďmi, ktorí bývajú blízko hniezda. Popíš hniezdo od jeho založenia dodnes, miesto, kde sa nachádza, stanovište a všetko, čím ťa hniezdo zaujalo. Uveď zaujímavosti, o ktorých sa dozvieš z rozhovorov i z vlastného pozorovania bocianov. Ku správe prilož fotografiu hniezda aj s okolím, aby bolo každému jasné, že je to hniezdo vo vašej obci. Túto správu ponúkni na internetovú stránku vašej obce a pripoj ju do záverečnej správy o aktivitách. Potešíme sa, ak ju pripojíš aj ako komentár spolu s fotografiou do Atlasu hniezd na internetovej stránke www.bociany.sk. Pripoj túto správu s názvom **Potvrdenie o bezúhonnosti** ako prílohu k žiadosti bociana o prechodný pobyt bociana vo vašej obci.

9 Umelecká tvorba

Múdra sova, čiperný vtáčik, ťarbavá korytnačka, majestátny orol, udatný slon a iné stvorenia sa často objavujú v rôznych modelových prevedeniach ako suveníry, darčeky či amulety. Bocian pravdepodobne kvôli dlhým nohám, krku a zobáku, ktoré sa ľahšie lámu, nemá u výrobcov suvenírov takú obľubu. Skôr ho nájdeme stvárneného či vyobrazeného na hrnčekoch a rôznych keramických či hlinených predmetoch.

Staň sa sochárom – vytvor model bociana z rôzneho materiálu tak, aby slúžil ako symbol šťastia, plodnosti, úrody. Nerozhoduje veľkosť modelu, ale verná podobnosť bocianovi. Urob fotodokumentáciu svojho diela a pripoj ju ako prílohu k žiadosti bociana o dočasný pobyt bociana vo vašej obci. Model vystav na výstavke vo vašej škole.

Maľovaný bocian

Bociana, ako ústredný motív na plátne maliarov by ste hľadali takmer márne. Málokto máliar v minulosti, ale i v súčasnosti, vníma bociana ako vhodný objekt pre stvárnienie myšlienky na plátne. Nanajvýš sa objavujú ako dekorácia u maliarov krajín kdesi v pozadí. Predsa sa ale nájdú olejomalby z konca 19. storočia, kde vystupuje aj bocian. Takýmto je napríklad obraz nad dverami jedálne v kaštieli vo sv. Antone, bociany v močiaroch na obraze v kaštieli Betliar či bocian na obraze z poľovačky, ktorý donedávna visel na stene vo Východoslovenskom múzeu v Košiciach. Zobrazený je aj na obraze sabinovského maliara pripomínajúcom úzke prepojenie bociana s mestom Sabinov pri nakrúcaní oscarového filmu Obchod na korze.

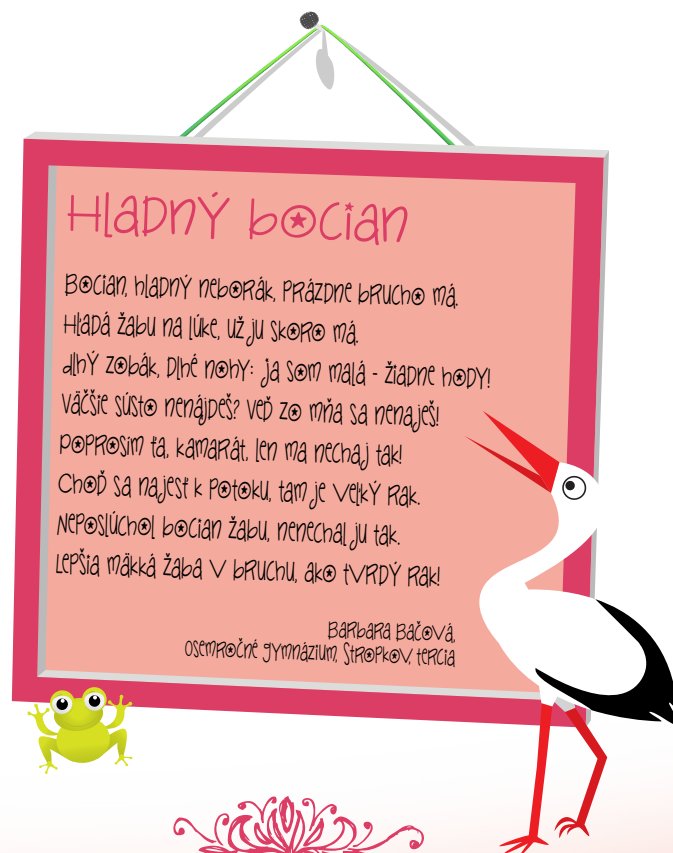
Staň sa maliarom – nakresli, namaľuj obraz s bocianom. Svoje umelecké dielo vystav v priestoroch školy a pripomeň okoliu prítomnosť bociana ako súčasť nášho života. Urob fotodokumentáciu svojho umeleckého diela a pripoj fotku k záverečnej práci. Pri väčšom počte zapojených maliarov navrhujeme urobiť výstavku týchto prác a práce ohodnotené ako najlepšie zdokumentovať a priložiť ako prílohu k žiadosti bociana o prechodný pobyt bociana vo vašej obci.

10 Literárna tvorba

S kresbičkou či básničkou o bocianovi ste sa stretli už v detstve v omaľovankách, leporelách či šlabikári. V novších detských knižkách ho už autori používajú častejšie, deťom je často dávaný za príklad múdreho a rozvážneho rozhodovania v zvieracej ríši. Sem-tam sa spomína v niektorej piesni.

Staň sa spisovateľom, básnikom a napíš krátku poviedku, či básničku, v ktorej bude bocian ústrednou postavou. Ak budeš mať výtvor viac, urob vyber tých najlepších a pripoj ich ako prílohu k žiadosti bociana o prechodný pobyt bociana vo vašej obci.

11 Poznaj a chráň bociana

V súčasnosti je jedným z najväznejších nepriateľov bociana človek. Z nevedomosti či chamtivosti ohrozuje svojou činnosťou jeho existenciu. Ak si sa zapojil do niektorej z predchádzajúcich úloh, získal si poznatky o živote bociana, ktoré z teba robia hovorcu i obhajcu bociana pred verejnosťou.

Staň sa ochranárom – nebuď ľahostajný, ak vidíš, že sa deje niečo, čo ublíži bocianom. Je veľa ďalších aktivít, za ktoré sa ti bociany odvdčia klepotom zobákov.

Ak vidíš, že konáre okolitých stromov prerastajú hniezdo, upozorni starostu na potrebu ich orezania. V opačnom prípade bociany hniezdo opustia.

Ak je hniezdo príliš vysoké, hrozí jeho pád z dôvodu preťaženia podložky či nerovnomerne uloženého materiálu. Oslov dobrovoľných hasičov v obci a požiadaj ich, aby v rámci nácviku zásahu v čase po vyhniezdení bocianov (september – marec) odobrali časť hniezdneho materiálu. Odľahčí sa tým podložka, predĺži životnosť hniezda i prítomnosť bociana v obci.

Ak vidíš popadaný materiál pod hniezdom, urob údržbu a odstráň ho, aby niektorí nepravni ľudia nepoužili toto ako zámienku proti hniezdeniu bocianov. Zober si hniezdo pod patronát a daj o tom vedieť na stránke www.bociany.sk.

Ak zistíš, že ... ale to už necháme na teba. Po prečítaní tejto brožúrky budeš aj sám vedieť, čo treba urobiť, aby sa bociany u nás cítili ako doma.

Ochranársky čin roka 12

V predošlom texte sme popísali aktivity, ktoré môžeš vykonať pre lepšie poznanie bociana a pre jeho spolužitie s nami. Sú ale situácie, kde si ani neuvedomíš, že to čo robíš je v konečnom dôsledku prospešné aj bocianovi. Napríklad objavenie, ohlásenie a likvidácia divokej skládky, vyčistenie vodnej plochy od smetia, záchrana vajčiek žiab v priehlbínach pred ich vysušením pri strate vody, vytvorenie malej vodnej plochy, odstránenie invázných rastlín, vysadenie stromčekov pri polnej ceste, zhotovenie a vyvesenie vtáčej budky, zhotovenie krmidla a prikrmovanie vtáctva v zime...

Opiš, aký **ochranársky čin pre bociana** si vykonal, a spolu aj s fotodokumentáciou ho pripoj ako prílohu k žiadosti bociana o dočasný pobyt bociana vo vašej obci.

